T026 BÁT NHÃ IX Q449-P55 Nghĩa Lý Thâm Diệu

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

soá 220 – kinh ñaïi BAÙT-NHAÕ BA-LA-MAÄT-ÑA, QUYEÅN 449 1

Phaåm 55: NGHÓA LYÙ THAÂM DIEÄU (1) Baáy giôø, Cuï thoï Thieän Hieän baïch Phaät raèng: –Baïch Theá Toân, Ñaïi Boà-taùt khoâng thoaùi chuyeån naøy ñaõ thaønh töïu coâng ñöùc thuø thaéng roäng lôùn voâ löôïng, voâ soá, khoâng coù bieân vöïc, khoâng theå nghó baøn. Phaät daïy: –Ñuùng vaäy, ñuùng vaäy, nhö oâng ñaõ noùi! Ñaïi Boà-taùt khoâng thoaùi chuyeån naøy ñaõ thaønh töïu coâng ñöùc thuø thaéng roäng lôùn voâ löôïng, voâ soá, khoâng coù bieân vöïc, khoâng theå nghó baøn. Vì sao? Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøy ñaõ ñöôïc trí thuø thaéng voâ löôïng, voâ bieân, chaúng cuøng vôùi Thanh vaên vaø Ñoäc giaùc. Ñaïi Boà-taùt naøy truï trong trí aáy phaùt khôûi boán söï hieåu bieát thoâng suoát thuø thaéng. Do boán söï hieåu bieát thoâng suoát thuø thaéng naøy, caùc chuùng Trôøi, Ngöôøi, A-toá-laïc ôû theá gian khoâng ai coù theå vaán naïn laøm cho trí tueä bieän taøi cuûa Boà-taùt naøy cuøng taän. Baáy giôø, Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, coù theå traûi qua haèng haø sa soá kieáp tuyeân thuyeát caùc haønh töôùng cuûa Ñaïi Boà-taùt khoâng thoaùi chuyeån maø Ñöùc Phaät ñaõ noùi, hoaëc hieån baøy coâng ñöùc thuø thaéng voâ bieân maø Ñaïi Boà- taùt khoâng thoaùi chuyeån ñaõ thaønh töïu. Cuùi xin Nhö Lai ÖÙng Chaùnh Ñaúng Giaùc vì chuùng Ñaïi Boà-taùt noùi laïi yù nghóa saâu xa, khieán cho chuùng Ñaïi Boà-taùt an truù trong ñoù coù theå tu Boá thí cho ñeán Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña mau ñöôïc vieân maõn; coù theå an truï phaùp khoâng beân trong cho ñeán phaùp khoâng khoâng taùnh töï taùnh mau ñöôïc vieân maõn; coù theå an truï chaân nhö cho ñeán caûnh giôùi chaúng theå nghó baøn mau ñöôïc vieân maõn; coù theå an truï Thaùnh ñeá khoå, taäp, dieät, ñaïo mau ñöôïc vieân maõn; coù theå tu boán Nieäm truï cho ñeán taùm chi Thaùnh ñaïo mau ñöôïc vieân maõn; coù theå tu boán Tónh löï, boán Voâ löôïng, boán Ñònh voâ saéc mau ñöôïc vieân maõn; coù theå tu taùm Giaûi thoaùt, taùm Thaéng xöù, chín Ñònh thöù ñeä, möôøi Bieán xöù mau ñöôïc vieân maõn; coù theå tu phaùp moân giaûi thoaùt Khoâng, Voâ töôùng, Voâ nguyeän mau ñöôïc vieân maõn; coù theå tu taát caû phaùp moân Ñaø-la-ni, taát caû phaùp moân Tam-ma-ñòa mau ñöôïc vieân maõn; coù theå tu baäc Cöïc hyû cho ñeán baäc Phaùp vaân mau ñöôïc vieân maõn; coù theå tu naêm loaïi maét, saùu pheùp thaàn thoâng mau ñöôïc vieân maõn; coù theå tu möôøi löïc cuûa Phaät cho ñeán möôøi taùm phaùp

soá 220 – kinh ñaïi BAÙT-NHAÕ BA-LA-MAÄT-ÑA, QUYEÅN 449 2

Phaät baát coäng mau ñöôïc vieân maõn; coù theå tu ba möôi hai töôùng cuûa baäc Ñaïi só vaø taùm möôi veû ñeïp mau ñöôïc vieân maõn; coù theå tu phaùp khoâng queân maát, taùnh luoân luoân xaû mau ñöôïc vieân maõn; coù theå tu trí Nhaát thieát, trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng mau ñöôïc vieân maõn? Phaät baûo: –Thieän Hieän, hay thay, hay thay! Nay oâng chính laø coù theå vì chuùng Ñaïi Boà-taùt thænh hoûi Nhö Lai ÖÙng Chaùnh Ñaúng Giaùc veà nghóa lyù saâu xa, laøm

cho caùc chuùng Ñaïi Boà-taùt an truù trong aáy tu caùc coâng ñöùc mau ñöôïc vieân maõn. Thieän Hieän neân bieát, nghóa lyù saâu xa aáy laø khoâng, voâ töôùng, voâ nguyeän, voâ taùc, khoâng sinh, khoâng dieät, tòch tónh, Nieát-baøn, chaân nhö, phaùp giôùi, phaùp taùnh, thaät teá. Nhöõng phaùp nhö vaäy goïi laø nghóa lyù thaâm dieäu. Thieän Hieän neân bieát, taát caû nhöõng choã thuyeát veà nghóa lyù thaâm dieäu nhö vaäy vôùi voâ soá caùc khaùi nieäm ñeàu nhaèm hieån baøy nghóa lyù saâu xa cuûa Nieát-baøn. Baáy giôø, Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Chæ coù Nieát-baøn ñöôïc mang yù nghóa saâu xa hay caùc phaùp khaùc cuõng mang nghóa saâu xa? Phaät daïy: –Thieän Hieän, taát caû caùc phaùp khaùc cuõng goïi laø thaâm dieäu. Vì sao? Thieän Hieän, saéc cuõng goïi laø thaâm dieäu. Thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng goïi laø thaâm dieäu. Nhaõn xöù cho ñeán yù xöù cuõng goïi laø thaâm dieäu. Saéc xöù cho ñeán phaùp xöù cuõng goïi laø thaâm dieäu. Nhaõn giôùi cho ñeán yù giôùi cuõng goïi laø thaâm dieäu. Saéc giôùi cho ñeán phaùp giôùi cuõng goïi laø thaâm dieäu. Nhaõn thöùc giôùi cho ñeán yù thöùc giôùi cuõng goïi laø thaâm dieäu. Nhaõn xuùc cho ñeán yù xuùc cuõng goïi laø thaâm dieäu. Caùc thoï do nhaõn xuùc laøm duyeân sinh ra, cho ñeán caùc thoï do yù xuùc laøm duyeân sinh ra cuõng goïi laø thaâm dieäu. Ñòa giôùi cho ñeán thöùc giôùi cuõng goïi laø thaâm dieäu. Voâ minh cho ñeán laõo töû cuõng goïi laø thaâm dieäu. Boá thí ba-la-maät-ña cho ñeán Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña cuõng goïi laø thaâm dieäu. Thaùnh ñeá khoå, taäp, dieät, ñaïo cuõng goïi laø thaâm dieäu. Boán Nieäm truï cho ñeán taùm chi Thaùnh ñaïo cuõng goïi laø thaâm dieäu. Boán Tónh löï, boán Voâ löôïng, boán Ñònh voâ saéc cuõng goïi laø thaâm dieäu. Taùm Giaûi thoaùt, taùm Thaéng xöù, chín Ñònh thöù ñeä, möôøi Bieán xöù cuõng goïi laø thaâm dieäu. Phaùp moân

soá 220 – kinh ñaïi BAÙT-NHAÕ BA-LA-MAÄT-ÑA, QUYEÅN 449 3

giaûi thoaùt Khoâng, Voâ töôùng, Voâ nguyeän cuõng goïi laø thaâm dieäu. Taát caû phaùp moân Ñaø-la-ni, taát caû phaùp moân Tam-ma-ñòa cuõng goïi laø thaâm dieäu. Möôøi ñòa maø Tam thöøa Boà-taùt ñaõ tu haønh cuõng goïi laø thaâm dieäu. Naêm loaïi maét, saùu pheùp thaàn thoâng cuõng goïi laø thaâm dieäu. Möôøi löïc cuûa Nhö Lai cho ñeán möôøi taùm phaùp Phaät baát coäng cuõng goïi laø thaâm dieäu. Ba möôi hai töôùng cuûa Ñaïi só, taùm möôi veû ñeïp cuõng goïi laø thaâm dieäu. Phaùp khoâng queân maát, taùnh luoân luoân xaû cuõng goïi laø thaâm dieäu. Quaû Döï löu cho ñeán Ñoäc giaùc Boà-ñeà cuõng goïi laø thaâm dieäu. Trí Nhaát thieát, trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng cuõng goïi laø thaâm dieäu. Taát caû haïnh cuûa Ñaïi Boà-taùt vaø quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa chö Phaät cuõng goïi laø thaâm dieäu.

KINH ÑAÏI BAÙT-NHAÕ BA-LA-MAÄT-ÑA QUYEÅN 450

Phaåm 55: NGHÓA LYÙ THAÂM DIEÄU (2) Baáy giôø, Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, vì sao saéc cuõng goïi laø thaâm dieäu? Vì sao thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng goïi laø thaâm dieäu? Nhö vaäy cho ñeán vì sao taát caû haïnh cuûa Ñaïi Boà-taùt cuõng goïi laø thaâm dieäu? Vì sao quaû vò Giaùc ngoä cao toät

cuûa chö Phaät cuõng goïi laø thaâm dieäu? Phaät daïy: –Thieän Hieän, vì chaân nhö cuûa saéc thaâm dieäu neân saéc cuõng goïi laø thaâm dieäu; chaân nhö cuûa thoï, töôûng, haønh, thöùc thaâm dieäu neân thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng goïi laø thaâm dieäu. Cöù nhö vaäy cho ñeán chaân nhö cuûa taát caû haïnh Ñaïi Boà-taùt thaâm dieäu neân taát caû haïnh cuûa Ñaïi Boà-taùt cuõng goïi laø thaâm dieäu; chaân nhö cuûa quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa chö Phaät thaâm dieäu neân quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa chö Phaät cuõng goïi laø thaâm dieäu. Baáy giôø, Thieän Hieän baïch Phaät: –Vì sao chaân nhö cuûa saéc thaâm dieäu? Vì sao chaân nhö cuûa thoï, töôûng, haønh, thöùc thaâm dieäu? Cöù nhö vaäy cho ñeán vì sao chaân nhö cuûa taát caû haïnh Ñaïi Boà-taùt thaâm dieäu? Vì sao chaân nhö cuûa quaû vò Giaùc ngoä cao toät nôi chö Phaät laø thaâm dieäu? Phaät baûo: –Thieän Hieän, chaân nhö cuûa saéc chaúng phaûi saéc, chaúng phaûi lìa saéc cho neân thaâm dieäu. Chaân nhö cuûa thoï, töôûng, haønh, thöùc chaúng phaûi thoï, töôûng, haønh, thöùc, chaúng phaûi lìa thoï, töôûng, haønh, thöùc cho neân thaâm dieäu. Cöù nhö vaäy cho ñeán chaân nhö cuûa taát caû haïnh Ñaïi Boà-taùt töùc chaúng phaûi taát caû haïnh cuûa Ñaïi Boà-taùt, chaúng phaûi lìa taát caû haïnh cuûa Ñaïi Boà-taùt cho neân thaâm dieäu. Chaân nhö cuûa quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa chö Phaät töùc chaúng phaûi quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa chö Phaät, chaúng phaûi lìa quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa chö Phaät, cho neân thaâm dieäu. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Thaät kyø laï, baïch Nhö Lai! Ngaøi ñaõ duøng phöông tieän nhieäm maàu vì Ñaïi Boà-taùt khoâng thoaùi chuyeån ñem ví duï khaùc veà saéc ñeå hieån baøy Nieát-baøn. Ñem ví duï khaùc veà thoï, töôûng, haønh, thöùc ñeå hieån baøy Nieát-baøn. Cöù nhö vaäy cho ñeán ñem ví duï khaùc veà taát caû haïnh cuûa Ñaïi Boà-taùt ñeå hieån baøy Nieát-baøn. Ñem ví duï khaùc veà quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa chö Phaät ñeå hieån baøy Nieát-baøn. –Baïch Theá Toân, thaät kyø laï! Ngaøi ñaõ phöông tieän nhieäm maàu vì Ñaïi Boà-taùt khoâng thoaùi chuyeån ñem ví duï khaùc veà taát caû phaùp hoaëc saéc hoaëc chaúng phaûi saéc, hoaëc coù thaáy hoaëc khoâng thaáy, hoaëc höõu ñoái hoaëc voâ ñoái, hoaëc theá gian hoaëc xuaát theá gian, hoaëc coäng hoaëc baát coäng, hoaëc höõu laäu hoaëc voâ laäu, hoaëc höõu vi hoaëc voâ vi ñeå hieån baøy Nieát-baøn. Phaät baûo: –Thieän Hieän, ñuùng vaäy, ñuùng vaäy, ñuùng nhö oâng noùi! Nhö Lai thaät kyø dieäu! Ta ñaõ duøng phöông tieän nhieäm maàu vì Ñaïi Boà-taùt khoâng thoaùi chuyeån ñem ví duï khaùc veà saéc ñeå hieån baøy Nieát-baøn, ñem ví duï khaùc veà thoï, töôûng, haønh, thöùc ñeå hieån baøy Nieát-baøn. Cho ñeán Theá Toân, thaät kyø laï! Ta duøng phöông tieän nhieäm maàu vì Ñaïi Boà-taùt khoâng

thoaùi chuyeån ñem ví duï khaùc veà taát caû phaùp hoaëc saéc hoaëc chaúng phaûi saéc, hoaëc coù thaáy hoaëc khoâng thaáy, hoaëc coù ñoái hoaëc khoâng ñoái, hoaëc theá gian hoaëc xuaát theá gian, hoaëc coäng hoaëc baát coäng, hoaëc höõu laäu hoaëc voâ laäu, hoaëc höõu vi hoaëc voâ vi ñeå hieån baøy Nieát- baøn. Laïi nöõa Thieän Hieän, ñoái vôùi nghóa lyù saâu xa naøy, caùc Ñaïi Boà-taùt phaûi döïa vaøo dieäu lyù töông öùng Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña suy nghó thaät kyõ, so löôøng quaùn saùt, neân nghó theá naøy: “Nay ta phaûi truï nhö Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña thaâm dieäu ñaõ daïy.

Nay ta phaûi hoïc nhö Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña thaâm dieäu ñaõ noùi. Thieän Hieän, ñoái vôùi nghóa lyù saâu xa naøy, Ñaïi Boà-taùt naøo coù theå döïa vaøo dieäu lyù töông öùng Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, suy nghó thaät kyõ, quaùn saùt so löôøng, nhö Baùt-nhaõ ba-la- maät-ña thaâm dieäu ñaõ daïy maø truï, nhö Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña thaâm dieäu ñaõ thuyeát maø hoïc. Ñaïi Boà-taùt naøy do sieâng naêng tinh taán tu hoïc nhö vaäy, do döïa vaøo Baùt-nhaõ ba-la- maät-ña thaâm dieäu chaúng nhöõng khôûi leân moät taâm nieäm, maø coøn coù theå laõnh thoï voâ soá, voâ löôïng, voâ bieân caên laønh vöôït qua voâ löôïng kieáp luaân hoài sinh töû, mau chöùng quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Huoáng gì thöôøng tu Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña khoâng giaùn ñoaïn, thöôøng truï taùc yù töông öùng vôùi Boà-ñeà. Thieän Hieän, nhö ngöôøi ñam meâ duïc laïc cuøng vôùi thieáu nöõ xinh ñeïp yeâu nhau, cuøng laäp heïn öôùc. Nhöng thieáu nöõ gaëp trôû ngaïi, khoâng giöõ ñuùng heïn. Ngöôøi naøy taâm duïc traøn treà. Thieän Hieän, yù oâng theá naøo? Vôùi ñoái töôïng naøo taâm duïc cuûa ngöôøi aáy traøn treà? –Baïch Theá Toân, do ngöôøi nöõ kia maø taâm duïc cuûa ngöôøi aáy traøn treà. Nghóa laø nghó raèng: “Ngöôøi nöõ kia sao chaúng ñeán ñaây cuøng nhau vui höôûng?” –Thieän Hieän, yù oâng theá naøo? Ngöôøi aáy suoát ngaøy ñeâm ñaõ khôûi leân bao nhieâu nieäm veà duïc? –Baïch Theá Toân, suoát ngaøy ñeâm, ngöôøi naøy khôûi leân raát nhieàu veà nieäm duïc. Phaät baûo: –Thieän Hieän, neáu Ñaïi Boà-taùt döïa vaøo Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa khôûi leân moät nieäm, nhö Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa ñaõ noùi maø hoïc, thì vöôït qua soá kieáp sinh töû luaân hoài nhö soá duïc nieäm cuûa ngöôøi ña duïc kia suoát caû ngaøy ñeâm. –Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøy nöông theo nghóa lyù Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña ñaõ noùi maø quaùn chieáu tu hoïc lieàn ñöôïc giaûi thoaùt, coù theå ngaên caûn nhöõng loãi laàm treân con ñöôøng ñeán quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Theá neân, Boà-taùt döïa vaøo Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa tinh taán tu hoïc, mau chöùng ñaéc quaû vò Giaùc ngoä cao toät. –Thieän Hieän, neáu Ñaïi Boà-taùt an truù vaøo Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña thaâm dieäu ñaõ thuyeát traûi qua moät ngaøy ñeâm thì ñaït ñöôïc coâng ñöùc. Neáu coâng ñöùc naøy coù hình töôùng thì haèng haø sa soá theá giôùi trong theá giôùi ba laàn ngaøn cuûa chö Phaät cuõng khoâng theå chöùa heát. Giaû söû coù coâng ñöùc khaùc nhieàu nhö caùt soâng Haèng ñaày caû theá giôùi ba laàn ngaøn cuûa chö Phaät, ñem so saùnh vôùi coâng ñöùc naøy thì khoâng baèng moät phaàn traêm, khoâng baèng moät phaàn ngaøn, khoâng baèng moät phaàn raát nhoû. Laïi nöõa Thieän Hieän, neáu Ñaïi Boà-taùt xa lìa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, giaû söû traûi qua haèng haø sa soá ñaïi kieáp Boá thí cuùng döôøng Phaät, Phaùp, Taêng baûo. Thieän Hieän, yù oâng theá naøo? Do nguyeân nhaân ñaây, Ñaïi Boà-taùt naøy ñöôïc phöôùc nhieàu chaêng? Thieän Hieän ñaùp: –Baïch Theá Toân, raát nhieàu! Phöôùc aáy voâ soá, voâ löôïng, voâ bieân. Phaät baûo: –Thieän Hieän, neáu Ñaïi Boà-taùt döïa vaøo Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa nhö thuyeát maø

hoïc traûi qua moät ngaøy ñeâm seõ ñöôïc coâng ñöùc hôn tröôùc raát nhieàu. Vì sao? Thieän Hieän, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa laø ñöôøng maø caùc chuùng Ñaïi Boà-taùt phaûi ñi. Caùc Ñaïi Boà-taùt ñi ñöôøng naøy neân mau tôùi quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Laïi nöõa Thieän Hieän, neáu Ñaïi Boà-taùt xa lìa Baùt-nhaõ

ba-la-maät-ña, giaû söû traûi qua haèng haø sa soá ñaïi kieáp boá thí cuùng döôøng baäc Döï löu, Nhaát lai, Baát hoaøn, A-la-haùn, Ñoäc giaùc Boà-ñeà vaø Nhö Lai ÖÙng Chaùnh Ñaúng Giaùc. Thieän Hieän, yù oâng theá naøo? Do nguyeân nhaân ñaây, caùc Ñaïi Boà-taùt ñöôïc phöôùc nhieàu chaêng? Thieän Hieän thöa: –Baïch Theá Toân, raát nhieàu! Phöôùc ñoù voâ soá, voâ löôïng, voâ bieân. Phaät baûo: –Thieän Hieän, neáu Ñaïi Boà-taùt döïa vaøo Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña thaâm dieäu traûi qua moät ngaøy ñeâm ñuùng nhö thuyeát maø hoïc seõ ñöôïc coâng ñöùc hôn kia raát nhieàu. Vì sao? Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, vöôït qua caùc baäc Thanh vaên vaø Ñoäc giaùc mau vaøo baäc Chaùnh taùnh ly sinh cuûa Boà-taùt. Laïi laàn laàn tu haønh caùc haïnh cuûa Boà-taùt seõ mau chöùng quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Laïi nöõa Thieän Hieän, neáu Ñaïi Boà-taùt xa lìa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, giaû söû traûi qua haèng haø sa soá ñaïi kieáp, tinh taán tu hoïc Boá thí, Tònh giôùi, An nhaãn, Tinh taán, Tónh löï, Baùt- nhaõ. Thieän Hieän, yù oâng nghó sao? Do nguyeân nhaân ñaây, Ñaïi Boà-taùt naøy ñöôïc phöôùc nhieàu chaêng? Thieän Hieän ñaùp raèng: –Baïch Theá Toân, raát nhieàu! Phöôùc ñoù voâ soá, voâ löôïng, voâ bieân. Phaät baûo: –Thieän Hieän, neáu Ñaïi Boà-taùt döïa vaøo Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña ñaõ thuyeát maø an truï, traûi qua moät ngaøy ñeâm tinh taán tu hoïc Boá thí, Tònh giôùi, An nhaãn, Tinh taán, Tónh löï vaø Baùt-nhaõ, seõ ñöôïc coâng ñöùc hôn kia raát nhieàu. Vì sao? Thieän Hieän, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa laø meï caùc Ñaïi Boà-taùt. Vì sao? Vì Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa coù theå sinh ra chuùng Ñaïi Boà-taùt. Taát caû chuùng Ñaïi Boà-taùt ñeàu döïa vaøo Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, mau ñöôïc vieân maõn giaùo phaùp chö Phaät. Laïi nöõa Thieän Hieän, neáu Ñaïi Boà-taùt xa lìa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, duø traûi qua haèng haø sa soá ñaïi kieáp, ñem phaùp boá thí cho taát caû höõu tình. Thieän Hieän, yù oâng theá naøo? Do nguyeân nhaân ñaây, Ñaïi Boà-taùt naøy ñöôïc phöôùc nhieàu chaêng? Thieän Hieän ñaùp raèng: –Baïch Theá Toân, raát nhieàu! Phöôùc ñoù voâ soá, voâ löôïng, voâ bieân. Phaät baûo: –Thieän Hieän, neáu Ñaïi Boà-taùt döïa vaøo Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña ñaõ thuyeát maø an truï, traûi qua moät ngaøy ñeâm ñem phaùp boá thí taát caû höõu tình, seõ ñöôïc coâng ñöùc hôn kia raát nhieàu. Vì sao? Thieän Hieän, neáu Ñaïi Boà-taùt xa lìa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña töùc laø xa lìa trí Nhaát thieát trí. Neáu Ñaïi Boà-taùt chaúng lìa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña töùc laø chaúng lìa trí Nhaát thieát trí. Theá neân, Thieän Hieän, neáu Ñaïi Boà-taùt muoán ñöôïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät phaûi luoân khoâng lìa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña. Laïi nöõa Thieän Hieän, neáu Ñaïi Boà-taùt xa lìa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, duø traûi qua haèng haø sa soá ñaïi kieáp tu haønh Boá thí ba-la-maät-ña cho ñeán Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, an truù phaùp khoâng beân trong cho ñeán phaùp khoâng khoâng taùnh töï taùnh, an truù chaân nhö cho ñeán caûnh giôùi chaúng theå nghó baøn; an truù Thaùnh ñeá khoå, taäp, dieät, ñaïo; tu haønh boán Nieäm truï cho ñeán taùm chi Thaùnh ñaïo; tu haønh boán Tónh löï, boán Voâ löôïng, boán Ñònh voâ saéc; tu haønh

taùm Giaûi thoaùt, taùm Thaéng xöù, chín Ñònh thöù ñeä, möôøi Bieán xöù; tu haønh ba phaùp moân giaûi thoaùt Khoâng, Voâ töôùng, Voâ nguyeän; tu haønh baäc Cöïc hyû cho ñeán baäc Phaùp vaân; tu haønh taát caû phaùp moân Ñaø-la-ni, taát caû

phaùp moân Tam-ma-ñòa; tu haønh naêm loaïi maét, saùu pheùp thaàn thoâng; tu haønh möôøi löïc cuûa Phaät cho ñeán möôøi taùm phaùp Phaät baát coäng; tu haønh phaùp khoâng queân maát, taùnh luoân luoân xaû; tu haønh trí Nhaát thieát, trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng. Thieän Hieän, yù oâng theá naøo? Do nhaân duyeân ñaây Ñaïi Boà-taùt naøy ñöôïc phöôùc nhieàu chaêng? Thieän Hieän ñaùp: –Baïch Theá Toân, raát nhieàu! Phöôùc aáy voâ soá, voâ löôïng, voâ bieân. Phaät baûo: –Thieän Hieän, neáu Ñaïi Boà-taùt döïa vaøo Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña thaâm dieäu ñaõ daïy maø an truù, traûi qua moät ngaøy ñeâm tu haønh Boá thí ba-la-maät-ña cho ñeán tu haønh trí Nhaát thieát töôùng, seõ ñöôïc coâng ñöùc hôn tröôùc raát nhieàu. Vì sao? Thieän Hieän, neáu Ñaïi Boà-taùt xa lìa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña maø coù thoaùi lui ñoái vôùi trí Nhaát thieát trí, thì ñieàu naøy khoâng theå coù. Neáu Ñaïi Boà-taùt khoâng lìa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña maø coù söï thoaùi lui ñoái vôùi trí Nhaát thieát trí, thì ñieàu naøy coù lyù. Theá neân, Thieän Hieän, neáu Ñaïi Boà-taùt muoán ñöôïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät phaûi luoân khoâng lìa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña thaâm dieäu. Laïi nöõa Thieän Hieän, neáu Ñaïi Boà-taùt xa lìa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña thaâm dieäu, duø traûi qua haèng haø sa soá ñaïi kieáp tu haønh caùc loaïi taøi thí, phaùp thí ôû choã thanh vaéng, chuù taâm suy nghó veà phöôùc maø tröôùc ñaõ tu, ban cho höõu tình moät caùch bình ñaúng, cuøng hoài höôùng ñeán quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Thieän Hieän, yù oâng theá naøo? Do nhaân duyeân ñaây, Ñaïi Boà-taùt naøy ñöôïc phöôùc nhieàu chaêng? Thieän Hieän ñaùp raèng: –Baïch Theá Toân, raát nhieàu! Phöôùc ñoù voâ soá, voâ löôïng, voâ bieân. Phaät baûo: –Thieän Hieän, neáu Ñaïi Boà-taùt döïa vaøo Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña ñaõ thuyeát maø an truù, traûi qua moät ngaøy ñeâm tu haønh caùc haïnh phaùp thí, taøi thí, ôû choã thanh vaéng, chuù taâm suy nghó veà phöôùc maø tröôùc ñaây ñaõ tu, ban cho taát caû höõu tình moät caùch bình ñaúng, cuøng hoài höôùng ñeán quaû vò Giaùc ngoä cao toät seõ ñöôïc coâng ñöùc hôn tröôùc raát nhieàu. Vì sao? Thieän Hieän, döïa vaøo Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña thaâm dieäu maø khôûi leân söï hoài höôùng, phaûi bieát ñaây laø söï hoài höôùng toái thaéng. Xa lìa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña maø khôûi leân söï hoài höôùng phaûi bieát ñaây laø söï hoài höôùng thaáp keùm. Vì sao? Thieän Hieän, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa ñaàu moái cuûa taát caû phaùp Boà-ñeà. Theá neân, Thieän Hieän, neáu Ñaïi Boà-taùt muoán chöùng ñöôïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät phaûi luoân khoâng lìa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña thaâm dieäu. Ñem caùc loaïi coâng ñöùc cuûa söï tu haønh ban cho caùc höõu tình moät caùch bình ñaúng, cuøng hoài höôùng ñeán quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Laïi nöõa Thieän Hieän, neáu Ñaïi Boà-taùt xa lìa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, duø traûi qua haèng haø sa soá ñaïi kieáp duyeân theo caên laønh coâng ñöùc cuûa taát caû Nhö Lai ÖÙng Chaùnh Ñaúng Giaùc trong quaù khöù, hieän taïi, vò lai vaø haøng ñeä töû hoøa hôïp tuøy hyû, ban cho caùc höõu tình moät caùch bình ñaúng, cuøng hoài höôùng ñeán quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Thieän Hieän, yù oâng theá naøo? Do nguyeân nhaân aáy Ñaïi Boà-taùt naøy ñöôïc phöôùc nhieàu chaêng? Thieän Hieän ñaùp raèng: –Baïch Theá Toân, raát nhieàu! Phöôùc ñoù Voâ soá, voâ löôïng, voâ bieân.

Phaät daïy: –Thieän Hieän, neáu Ñaïi Boà-taùt döïa vaøo Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña thaâm dieäu ñaõ thuyeát maø an truï, traûi qua moät ngaøy ñeâm duyeân theo caên laønh coâng ñöùc cuûa taát caû Nhö Lai ÖÙng Chaùnh Ñaúng Giaùc trong quaù khöù, hieän taïi, vò lai vaø haøng ñeä töû hoøa hôïp tuøy hyû, ban cho caùc höõu tình moät caùch bình ñaúng, cuøng hoài höôùng ñeán quaû vò Giaùc ngoä cao toät, seõ ñöôïc coâng ñöùc hôn tröôùc raát nhieàu. Vì sao? Thieän Hieän, vì taát caû caên laønh coâng ñöùc cuûa söï tuøy hyû hoài höôùng ñeàu laáy Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña thaâm dieäu laøm baäc Thöôïng thuû. Theá neân, Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøo muoán chöùng ñöôïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät phaûi luoân khoâng lìa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña thaâm dieäu ñoái vôùi caên laønh cuûa söï tuøy hyû hoài höôùng ñeán quaû vò Giaùc ngoä cao toät ñaõ caàu. Baáy giôø, Cuï thoï Thieän Hieän baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, nhö Ngaøi ñaõ daïy! Caùc haønh ñeàu laø do voïng töôûng phaân bieät maø sinh ra, hoaøn toaøn chaúng phaûi thaät coù. Do nguyeân nhaân naøo caùc Ñaïi Boà-taùt naøy thöïc haønh taøi thí... ñöôïc phöôùc voâ soá, voâ löôïng, voâ bieân? –Baïch Theá Toân, phöôùc do phaân bieät thöïc haønh taøi thí... leõ naøo khoâng khôûi ñöôïc chaùnh kieán chaân thaät, khoâng nhaäp vaøo ñöôïc baäc Chaùnh taùnh ly sinh, khoâng chöùng ñöôïc quaû Döï löu, Nhaát lai, Baát hoaøn, A-la-haùn, hoaëc Ñoäc giaùc Boà-ñeà, cuõng khoâng chöùng ñöôïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät ñaõ caàu? Phaät daïy: –Thieän Hieän, ñuùng vaäy, ñuùng vaäy, nhö oâng ñaõ noùi! Caùc haønh ñeàu laø phaân bieät taïo taùc, töø voïng töôûng maø sinh, hoaøn toaøn chaúng phaûi thaät coù. Phöôùc do phaân bieät thöïc haønh taøi thí... khoâng theå phaùt khôûi chaùnh kieán chaân thaät ñöôïc, khoâng theå nhaäp vaøo baäc Chaùnh taùnh ly sinh, khoâng theå chöùng quaû Döï löu, cho ñeán khoâng chöùng ñöôïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña thaâm dieäu bieát taát caû thöù, phaân bieät taïo taùc, thöïc haønh caùc phaùp taøi thí... ñeàu laø khoâng, khoâng sôû höõu, hö voïng, khoâng thaät. Vì sao? Thieän Hieän, ta noùi taát caû phaùp phaân bieät thöïc haønh taøi thí... hoaøn toaøn ñeàu laø khoâng, taùnh töôùng chaúng phaûi coù, laø hö voïng chaúng phaûi chaéc thaät. Vì sao? Thieän Hieän, vì caùc Ñaïi Boà-taùt ñaõ hoïc phaùp khoâng beân trong moät caùch hoaøn haûo, cho ñeán hoïc phaùp khoâng khoâng taùnh töï taùnh moät caùch hoaøn haûo, ñuùng nhö Phaät daïy maø thoâng ñaït. Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøy an truù khoâng roài nöông nhö nhö quaùn saùt phaân bieät phöôùc cuûa vieäc taïo taùc taøi thí... laø khoâng, khoâng coù sôû höõu, hö voïng khoâng thaät. Nhö vaäy, nhö vaäy, thöôøng khoâng xa lìa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña thaâm dieäu. Nhö nhö chaúng lìa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña thaâm dieäu. Nhö vaäy, nhö vaäy ñöôïc phöôùc voâ soá, voâ löôïng, voâ bieân. Do nhaân duyeân naøy khôûi leân chaùnh kieán chaân thaät, cuõng nhaäp vaøo ñöôïc baäc Chaùnh taùnh ly sinh, cho ñeán chöùng ñöôïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät ñaõ caàu. Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Voâ soá, voâ löôïng, voâ bieân ñaõ noùi coù gì khaùc nhau khoâng? Phaät daïy: –Noùi voâ soá laø soá chaúng theå naém baét. Soá khoâng theå coù ñöôïc ôû trong caûnh giôùi höõu vi, soá khoâng theå coù ñöôïc ôû trong caûnh giôùi voâ vi. Noùi voâ löôïng thì löôïng aáy cuõng chaúng theå naém baét. Löôïng khoâng theå coù ñöôïc ôû trong phaùp quaù khöù, löôïng khoâng theå ôû coù

ñöôïc trong phaùp vò lai, löôïng khoâng theå coù ñöôïc ôû trong phaùp hieän taïi. Noùi voâ bieân thì caùi bieân aáy cuõng chaúng theå naém baét, khoâng theå ño löôøng caùi bieân vöïc aáy ñöôïc.

Cuï thoï Thieän Hieän baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, coù nhaân duyeân gì maø saéc cuõng noùi laø voâ soá, voâ löôïng, voâ bieân. Thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng noùi laø voâ soá, voâ löôïng, voâ bieân. Phaät daïy: –Thieän Hieän, coù nguyeân nhaân neân saéc cuõng noùi voâ soá, voâ löôïng, voâ bieân. Thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng noùi voâ soá, voâ löôïng, voâ bieân. Baáy giôø, Thieän Hieän baïch Phaät: –Vì nguyeân nhaân naøo saéc cuõng noùi laø voâ soá, voâ löôïng, voâ bieân. Thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng noùi laø voâ soá, voâ löôïng, voâ bieân? Phaät baûo: –Thieän Hieän, töï taùnh cuûa saéc laø khoâng neân cuõng noùi laø voâ soá, voâ löôïng, voâ bieân. Töï taùnh cuûa thoï, töôûng, haønh, thöùc laø khoâng neân cuõng noùi voâ soá, voâ löôïng, voâ bieân. Cuï thoï Thieän Hieän baïch Phaät: –Chæ töï taùnh cuûa saéc laø khoâng; töï taùnh cuûa thoï, töôûng, haønh, thöùc laø khoâng hay töï taùnh cuûa taát caû phaùp ñeàu laø khoâng? Phaät daïy: –Thieän Hieän, tröôùc ñaây Ta haù chaúng noùi töï taùnh cuûa taát caû phaùp ñeàu laø khoâng sao? Thieän Hieän ñaùp: –Tuy Phaät thöôøng noùi töï taùnh cuûa taát caû phaùp ñeàu khoâng maø con cuõng ñaõ roõ, nhöng caùc höõu tình chaúng bieát, chaúng thaáy, chaúng hieåu, neân nay con hoûi theá naøy: “Baïch Theá Toân, töï taùnh cuûa taát caû phaùp laø khoâng töùc laø voâ taän, cuõng laø voâ soá, cuõng laø voâ löôïng, cuõng laø voâ bieân. Baïch Theá Toân, trong töï taùnh cuûa taát caû phaùp khoâng aáy, taän ñeàu chaúng theå naém baét ñöôïc, soá ñeàu chaúng theå naém baét ñöôïc, löôïng ñeàu chaúng theå naém baét ñöôïc, bieân ñeàu chaúng theå naém baét ñöôïc. Do nguyeân nhaân naøy neân voâ soá, voâ löôïng, voâ bieân, hoaëc vaên, hoaëc nghóa ñeàu khoâng khaùc nhau. Phaät baûo: –Thieän Hieän, ñuùng vaäy, ñuùng vaäy, nhö oâng ñaõ noùi! Voâ taän, voâ soá, voâ löôïng, voâ bieân, hoaëc nghóa hoaëc vaên ñeàu khoâng sai khaùc, ñeàu ñoàng hieån baøy roõ caùc phaùp khoâng. Thieän Hieän, taát caû phaùp khoâng ñeàu khoâng theå neâu baøy. Nhö Lai duøng phöông tieän noùi laø voâ taän, hoaëc noùi laø voâ soá, hoaëc noùi laø voâ löôïng, hoaëc noùi laø voâ bieân, hoaëc noùi laø khoâng, hoaëc noùi laø voâ töôùng, hoaëc noùi laø voâ nguyeän, hoaëc noùi laø voâ taùc, hoaëc noùi laø khoâng sinh, hoaëc noùi laø khoâng dieät, hoaëc noùi laø lìa nhieãm, hoaëc noùi laø tòch dieät, hoaëc noùi laø Nieát-baøn, hoaëc noùi laø chaân nhö, hoaëc noùi laø thaät teá, nhöõng nghóa naøy ñeàu laø Nhö Lai duøng phöông tieän ñeå giaûng noùi. Thieän Hieän baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, thaät kyø laï! Ñoái vôùi phöông tieän thieän xaûo, thaät töôùng caùc phaùp khoâng theå tuyeân thuyeát nhöng vì höõu tình, Ngaøi ñaõ duøng phöông tieän ñeå hieån baøy. Baïch Theá Toân, theo con hieåu yù nghóa cuûa lôøi Phaät noùi, taùnh cuûa taát caû phaùp ñeàu chaúng theå neâu baøy? Phaät daïy: –Thieän Hieän, ñuùng vaäy, ñuùng vaäy! Taùnh cuûa taát caû phaùp ñeàu chaúng theå neâu baøy. Vì sao? Vì taùnh cuûa taát caû phaùp ñeàu roát raùo khoâng, khoâng ai coù theå tuyeân thuyeát veà roát raùo khoâng. Cuï thoï Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Nghóa cuûa chaúng theå neâu baøy coù taêng, giaûm khoâng?

Phaät daïy: –Thieän Hieän, nghóa cuûa chaúng theå neâu baøy khoâng taêng, khoâng giaûm. Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Neáu nghóa cuûa chaúng theå neâu baøy khoâng taêng, khoâng giaûm thì Boá thí ba-la-maät- ña cho ñeán Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña cuõng phaûi khoâng taêng, khoâng giaûm; boán Nieäm truï cho ñeán taùm chi Thaùnh ñaïo cuõng khoâng taêng, khoâng giaûm; boán Tónh löï, boán Voâ löôïng, boán Ñònh voâ saéc cuõng khoâng taêng, khoâng giaûm; taùm Giaûi thoaùt, taùm Thaéng xöù, chín Ñònh thöù ñeä, möôøi Bieán xöù cuõng khoâng taêng, khoâng giaûm; ba phaùp moân giaûi thoaùt Khoâng, Voâ töôùng, Voâ nguyeän cuõng khoâng taêng, khoâng giaûm; baäc Cöïc hyû cho ñeán baäc Phaùp vaân cuõng khoâng taêng, khoâng giaûm; taát caû phaùp moân Ñaø-la-ni, taát caû phaùp moân Tam-ma-ñòa cuõng khoâng taêng, khoâng giaûm; naêm loaïi maét, saùu pheùp thaàn thoâng cuõng khoâng taêng, khoâng giaûm; möôøi löïc cuûa Nhö Lai cho ñeán möôøi taùm phaùp Phaät baát coäng cuõng khoâng taêng, khoâng giaûm; phaùp khoâng queân maát, taùnh luoân luoân xaû cuõng khoâng taêng, khoâng giaûm; trí Nhaát thieát, trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng cuõng khoâng taêng, khoâng giaûm. Baïch Theá Toân, neáu saùu phaùp Ba-la-maät-ña khoâng taêng, khoâng giaûm cho ñeán trí Nhaát thieát, trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng cuõng khoâng taêng, khoâng giaûm thì saùu phaùp Ba-la-maät-ña khoâng coù sôû höõu, cho ñeán trí Nhaát thieát, trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng cuõng khoâng coù sôû höõu. Neáu saùu phaùp Ba-la-maät-ña khoâng coù sôû höõu cho ñeán trí Nhaát thieát, trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng cuõng khoâng sôû höõu, laøm sao Ñaïi Boà-taùt tu haønh saùu phaùp Ba-la-maät- ña cho ñeán trí Nhaát thieát, trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng ñeå chöùng ñöôïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät? Phaät daïy: –Thieän Hieän, ñuùng vaäy, ñuùng vaäy! Nghóa cuûa chaúng theå neâu baøy laø khoâng taêng, khoâng giaûm, saùu phaùp Ba-la-maät-ña cuõng khoâng taêng, khoâng giaûm, cho ñeán trí Nhaát thieát, trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng cuõng khoâng taêng, khoâng giaûm. Vì nghóa cuûa chaúng theå neâu baøy khoâng coù sôû höõu neân saùu phaùp Ba-la-maät-ña cuõng khoâng coù sôû höõu, cho ñeán trí Nhaát thieát, trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng cuõng khoâng coù sôû höõu. Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt tu haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, an truù nôi Baùt-nhaõ ba- la-maät-ña, phöông tieän thieän xaûo, chaúng nghó theá naøy: “Ta ñoái vôùi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña cho ñeán Boá thí ba-la-maät-ña, hoaëc taêng hoaëc giaûm”, chæ nghó: “Chæ coù danh töôûng goïi laø Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña cho ñeán Boá thí ba-la-maät-ña.” Thieän Hieän, khi Ñaïi Boà-taùt tu haønh Boá thí ba-la-maät-ña, ñem taùc yù töông öùng vôùi Boá thí ba-la-maät-ña naøy vaø döïa vaøo ñaây khôûi taâm cuøng caên laønh, ban cho caùc höõu tình moät caùch bình ñaúng, cuøng hoài höôùng ñeán quaû vò Giaùc ngoä cao toät, nhö quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa Phaät maàu nhieäm thaâm dieäu maø khôûi leân söï hoài höôùng. Cöù nhö vaäy cho ñeán khi tu haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, ñem taùc yù töông öùng vôùi Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña vaø nöông vaøo ñaây maø khôûi taâm cuøng caên laønh, ban cho caùc höõu tình moät caùch bình ñaúng, cuøng hoài höôùng ñeán quaû vò Giaùc ngoä cao toät, nhö quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa Phaät maàu nhieäm thaâm dieäu maø khôûi leân söï hoài höôùng. Nhôø

phöông tieän thieän xaûo cuûa söï hoài höôùng naøy, chöùng ñöôïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Baáy giôø, Cuï thoï Thieän Hieän baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, theá naøo goïi laø quaû vò Giaùc ngoä cao toät? Phaät daïy: –Thieän Hieän, chaân nhö cuûa taát caû phaùp goïi laø quaû vò Giaùc ngoä cao toät.

Thieän Hieän laïi baïch Phaät: –Theá naøo goïi laø chaân nhö cuûa taát caû phaùp maø noùi chaân nhö cuûa taát caû phaùp laø quaû vò Giaùc ngoä cao toät? Phaät daïy: –Thieän Hieän, chaân nhö cuûa saéc, chaân nhö cuûa thoï, töôûng, haønh, thöùc goïi laø quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Chaân nhö cuûa nhaõn xöù cho ñeán chaân nhö cuûa yù xöù goïi laø quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Chaân nhö cuûa saéc xöù cho ñeán chaân nhö cuûa phaùp xöù goïi laø quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Chaân nhö cuûa nhaõn giôùi cho ñeán chaân nhö cuûa yù giôùi goïi laø quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Chaân nhö cuûa saéc giôùi cho ñeán chaân nhö cuûa phaùp giôùi goïi laø quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Chaân nhö cuûa nhaõn thöùc giôùi cho ñeán chaân nhö cuûa yù thöùc giôùi goïi laø quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Chaân nhö cuûa nhaõn xuùc cho ñeán chaân nhö cuûa yù xuùc goïi laø quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Chaân nhö cuûa caùc thoï do nhaõn xuùc laøm duyeân sinh ra cho ñeán chaân nhö cuûa caùc thoï do yù xuùc laøm duyeân sinh ra goïi laø quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Chaân nhö cuûa ñòa giôùi cho ñeán chaân nhö cuûa thöùc giôùi goïi laø quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Chaân nhö cuûa voâ minh cho ñeán chaân nhö cuûa laõo töû goïi laø quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Chaân nhö cuûa Boá thí ba-la-maät- ña cho ñeán chaân nhö cuûa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña goïi laø quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Chaân nhö cuûa phaùp khoâng beân trong cho ñeán chaân nhö cuûa phaùp khoâng khoâng taùnh töï taùnh goïi laø quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Chaân nhö cuûa Thaùnh ñeá khoå, taäp, dieät, ñaïo goïi laø quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Chaân nhö cuûa boán Nieäm truï cho ñeán chaân nhö cuûa taùm chi Thaùnh ñaïo goïi laø quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Chaân nhö cuûa boán Tónh löï, boán Voâ löôïng, boán Ñònh voâ saéc goïi laø quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Chaân nhö cuûa taùm Giaûi thoaùt, chaân nhö cuûa taùm Thaéng xöù, chín ñònh thöù lôùp, möôøi Bieán xöù goïi laø quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Chaân nhö cuûa ba phaùp moân giaûi thoaùt Khoâng, chaân nhö cuûa phaùp moân giaûi thoaùt Voâ töôùng, Voâ nguyeän goïi laø quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Chaân nhö cuûa baäc Tònh quaùn cho ñeán chaân nhö cuûa baäc Nhö Lai goïi laø quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Chaân nhö cuûa baäc Cöïc hyû cho ñeán chaân nhö cuûa baäc Phaùp vaân goïi laø quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Chaân nhö cuûa taát caû phaùp moân Ñaø-la-ni chaân nhö cuûa taát caû phaùp moân Tam-ma-ñòa goïi laø quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Chaân nhö cuûa naêm loaïi maét, chaân nhö cuûa saùu pheùp thaàn thoâng goïi laø quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Chaân nhö cuûa möôøi löïc cuûa Phaät cho ñeán chaân nhö cuûa möôøi taùm phaùp Phaät baát coäng goïi laø quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Chaân nhö cuûa phaùp khoâng queân maát chaân nhö cuûa taùnh luoân luoân xaû goïi laø quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Chaân nhö cuûa quaû Döï löu cho ñeán chaân nhö cuûa Ñoäc giaùc Boà-ñeà goïi laø quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Chaân nhö cuûa trí Nhaát thieát, chaân nhö cuûa trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng goïi laø quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Chaân nhö cuûa sinh töû, chaân nhö cuûa Nieát-baøn goïi laø quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Thieän

Hieän, taát caû chaân nhö khoâng taêng, khoâng giaûm neân quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuûa chö Phaät cuõng khoâng taêng, khoâng giaûm. Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt chaúng lìa Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, thöôøng öa an truï nôi chaân nhö cuûa caùc phaùp, hoaøn toaøn chaúng thaáy phaùp coù taêng coù giaûm. Do nguyeân nhaân naøy, nghóa chaúng theå neâu baøy khoâng taêng, khoâng giaûm. Boá thí ba-la-maät-ña cuõng khoâng taêng, khoâng giaûm; Tònh giôùi, An nhaãn, Tinh taán, Tónh löï, Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña cuõng khoâng taêng, khoâng giaûm cho ñeán trí Nhaát thieát cuõng khoâng taêng, khoâng giaûm. Trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng cuõng khoâng taêng, khoâng giaûm. Nghóa chaúng theå neâu baøy khoâng coù sôû höõu. Saùu phaùp Ba-la-maät-ña cuõng khoâng coù sôû höõu. Cho ñeán trí Nhaát thieát, trí Ñaïo töôùng, trí Nhaát thieát töôùng cuõng khoâng coù sôû höõu. Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt döïa vaøo söï khoâng taêng, khoâng giaûm, khoâng sôû höõu laøm

phöông tieän tu haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña. Do ñaây laøm cöûa ngoõ taäp hôïp caùc coâng ñöùc, lieàn chöùng ñöôïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Cuï thoï Thieän Hieän baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, Ñaïi Boà-taùt döïa vaøo söï khoâng taêng, khoâng giaûm, khoâng coù sôû höõu laøm phöông tieän, tu haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña. Vì ñaây laø cöûa ngoõ taäp hôïp caùc coâng ñöùc neân lieàn chöùng ñöôïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Ñaïi Boà-taùt naøy vì taâm ban ñaàu phaùt khôûi neân chöùng ñöôïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät, hay vì taâm sau khôûi leân maø chöùng ñöôïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät? Baïch Theá Toân, neáu vì taâm ban ñaàu khôûi maø Ñaïi Boà-taùt chöùng ñöôïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät thì khi taâm ban ñaàu phaùt khôûi, taâm sau chöa khôûi neân khoâng coù nghóa hoøa hôïp. Neáu taâm sau khôûi maø chöùng ñöôïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät thì khi taâm sau khôûi, taâm tröôùc ñaõ dieät, khoâng coù nghóa hoøa hôïp. Nhö vaäy tröôùc, sau, taâm vaø taâm sôû phaùp, tieán, lui, suy thaønh khoâng coù nghóa hoøa hôïp. Laøm sao coù theå tích chöùa caùc caên laønh? Neáu caùc caên laønh khoâng theå tích taäp ñöôïc thì caùc thaéng trí khoâng do ñaâu maø phaùt sinh. Neáu caùc thaéng trí khoâng phaùt sinh thì laøm sao Ñaïi Boà-taùt naøy chöùng ñöôïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät? Phaät daïy: –Thieän Hieän, Ta seõ noùi cho oâng veà ví duï moät caùch sô löôïc, khieán cho ngöôøi coù trí deã daøng hieåu ñöôïc nghóa ñaõ noùi. Thieän Hieän, yù oâng theá naøo? Nhö khi ñoát ñeøn, thì ngoïn löûa ban ñaàu ñoát chaùy tim ñeøn hay ngoïn löûa sau ñoát chaùy tim ñeøn? Thieän Hieän thöa: –Theo yù con, chaúng phaûi ngoïn löûa tröôùc ñoát chaùy ñöôïc tim ñeøn, cuõng chaúng phaûi lìa ngoïn löûa tröôùc maø ñoát chaùy ñöôïc tim ñeøn. Chaúng phaûi ngoïn löûa sau ñoát chaùy tim ñeøn, cuõng chaúng phaûi lìa ngoïn löûa sau thì ñoát chaùy ñöôïc tim ñeøn. Phaät baûo: –Thieän Hieän, yù oâng theá naøo? Nhö khi ñoát ñeøn thì chính tim ñeøn bò chaùy chaêng? Thieän Hieän ñaùp: –Theo theá gian thì ñang thaáy tim ñeøn bò chaùy. Phaät baûo Thieän Hieän: –Caùc Ñaïi Boà-taùt tu haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, chöùng ñöôïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuõng laïi nhö vaäy. Chaúng phaûi taâm ban ñaàu phaùt khôûi thì chöùng ñöôïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät, cuõng chaúng phaûi lìa söï phaùt khôûi taâm ban ñaàu maø chöùng ñöôïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Chaúng phaûi taâm

sau phaùt khôûi thì chöùng ñöôïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät cuõng chaúng phaûi lìa söï phaùt khôûi cuûa taâm sau thì chöùng ñöôïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Maø caùc Ñaïi Boà-taùt tu haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, laøm cho caên laønh taêng tröôûng daàn daàn, chöùng ñöôïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Laïi nöõa Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt töø luùc môùi phaùt taâm tu Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña, vieân maõn möôøi ñòa, chöùng ñöôïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Baáy giôø, Thieän Hieän thöa: –Baïch Theá Toân, caùc Ñaïi Boà-taùt tu hoïc möôøi ñòa naøo vieân maõn thì chöùng ñöôïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät? Phaät daïy: –Thieän Hieän, caùc Ñaïi Boà-taùt tu haønh töø baäc Cöïc hyû cho ñeán baäc Phaùp vaân, laøm cho vieân maõn thì chöùng ñöôïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät, cuõng hoïc baäc Tònh quaùn cho ñeán baäc Nhö Lai, laøm cho vieân maõn, thì chöùng ñöôïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Thieän Hieän, ñoái vôùi möôøi ñòa naøy, caùc Ñaïi Boà-taùt chuyeân roøng tu hoïc, khi ñöôïc

vieân maõn chaúng phaûi do taâm ban ñaàu phaùt khôûi thì chöùng ñöôïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät, cuõng chaúng phaûi lìa söï phaùt khôûi taâm ban ñaàu maø chöùng ñöôïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Chaúng phaûi taâm sau phaùt khôûi thì chöùng ñöôïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät, cuõng chaúng phaûi lìa söï phaùt khôûi taâm sau thì chöùng ñöôïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät, maø caùc Ñaïi Boà-taùt do tinh caàn tu hoïc möôøi ñòa vieân maõn neân chöùng ñöôïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Baáy giôø, Cuï thoï Thieän Hieän baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, Nhö Lai ñaõ thuyeát nghóa lyù duyeân khôûi raát laø thaâm dieäu. Nghóa laø caùc Ñaïi Boà-taùt chaúng phaûi do taâm ban ñaàu phaùt khôûi thì chöùng ñöôïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät, cuõng chaúng phaûi lìa söï phaùt khôûi taâm ban ñaàu thì chöùng ñöôïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Chaúng phaûi taâm sau phaùt khôûi thì chöùng ñöôïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät, cuõng chaúng phaûi lìa söï phaùt khôûi taâm sau thì chöùng ñöôïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät, maø caùc Ñaïi Boà-taùt tu haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña laøm cho caùc caên laønh daàn daàn taêng tröôûng, vieân maõn möôøi ñòa, chöùng ñöôïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät. Phaät baûo: –Thieän Hieän, yù oâng theá naøo? Khi taâm ñaõ dieät roài, coù theå phaùt sinh laïi khoâng? Thieän Hieän ñaùp: –Baïch Theá Toân, khoâng! Phaät baûo Thieän Hieän: –YÙ oâng theá naøo? Khi taâm sinh roài thì coù phaùp dieät chaêng? Thieän Hieän ñaùp: –Baïch Theá Toân, ñuùng vaäy! Khi taâm sinh roài thì nhaát ñònh coù phaùp dieät. Phaät baûo: –Thieän Hieän, yù oâng theá naøo? Coù phaùp dieät thì taâm chaúng phaûi seõ dieät chaêng? Thieän Hieän ñaùp: –Baïch Theá Toân, khoâng! Phaät baûo: –Thieän Hieän, yù oâng theá naøo? Taâm truï laø taâm chaân nhö chaêng? Thieän Hieän ñaùp raèng: –Baïch Theá Toân, ñuùng vaäy! Nhö taâm chaân nhö, taâm truï nhö vaäy. Phaät baûo: –Thieän Hieän, yù oâng theá naøo? Neáu taâm truï gioáng nhö chaân nhö thì taâm naøy laø thöôøng nhö chaân nhö chaêng? Thieän Hieän ñaùp: –Baïch Theá Toân, chaúng thöôøng. Phaät baûo: –Thieän Hieän, yù oâng theá naøo? chaân nhö cuûa caùc phaùp laø thaâm dieäu chaêng? Thieän Hieän ñaùp: –Baïch Theá Toân, ñuùng vaäy! chaân nhö cuûa caùc phaùp raát laø thaâm dieäu. Phaät baûo Thieän Hieän: –YÙ oâng theá naøo? chaân nhö töùc laø taâm chaêng? Thieän Hieän ñaùp: –Baïch Theá Toân, chaúng phaûi. Phaät baûo Thieän Hieän: –YÙ oâng theá naøo? Lìa chaân nhö coù taâm

chaêng? Thieän Hieän ñaùp:

–Baïch Theá Toân, chaúng coù. Phaät baûo Thieän Hieän: –YÙ oâng theá naøo? Taâm töùc laø chaân nhö chaêng? Thieän Hieän ñaùp: –Baïch Theá Toân, chaúng phaûi. Phaät baûo: –Thieän Hieän, yù oâng theá naøo? Lìa taâm coù chaân nhö chaêng? Thieän Hieän ñaùp: –Baïch Theá Toân, chaúng coù. Phaät baûo: –Thieän Hieän, yù oâng theá naøo? chaân nhö coù theå thaáy ñöôïc chaân nhö cuûa chaêng? Thieän Hieän ñaùp: –Baïch Theá Toân, chaúng thaáy. Phaät baûo: –Thieän Hieän, yù oâng theá naøo? Neáu Ñaïi Boà-taùt haønh ñöôïc nhö vaäy laø haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña thaâm dieäu chaêng? Thieän Hieän ñaùp raèng: –Baïch Theá Toân, ñuùng vaäy! Neáu Ñaïi Boà-taùt haønh ñöôïc nhö vaäy laø haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa. Phaät baûo Thieän Hieän: –YÙ oâng theá naøo? Neáu Ñaïi Boà-taùt haønh ñöôïc nhö vaäy laø haønh choã naøo? Thieän Hieän ñaùp: –Khi Ñaïi Boà-taùt haønh ñöôïc nhö vaäy, hoaøn toaøn khoâng coù choã haønh. Vì sao? Baïch Theá Toân, khi Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa khoâng coù taâm ñang haønh, khoâng coù choã ñang haønh. Vì sao? Baïch Theá Toân, khi Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-lamaät-ña saâu xa thì truï trong chaân nhö, hoaøn toaøn khoâng coù söï hieän haønh, choã ñang haønh vaø ngöôøi ñang haønh. Phaät baûo: –Thieän Hieän, yù oâng theá naøo? Khi Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa laø haønh choã naøo? Thieän Hieän ñaùp: –Khi Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa laø haønh Thaéng nghóa ñeá. Trong ñaây, söï hieän haønh vaø choã hieän haønh ñeàu khoâng coù sôû höõu. Chuû theå nhaän laáy vaø ñoái töôïng ñöôïc nhaän laáy ñeàu chaúng theå naém baét ñöôïc. Phaät baûo: –Thieän Hieän, yù oâng theá naøo? Khi Ñaïi Boà-taùt haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña laø haønh trong Thaéng nghóa ñeá, duø chaúng giöõ laáy töôùng nhöng haønh theo töôùng chaêng? Thieän Hieän ñaùp: –Baïch Theá Toân, chaúng haønh. Phaät baûo: –Thieän Hieän, yù oâng theá naøo? Khi haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, Ñaïi Boà-taùt naøy haønh trong Thaéng nghóa ñeá laø lìa boû töôùng chaêng? Thieän Hieän ñaùp: –Baïch Theá Toân, chaúng boû. Phaät baûo:

–Thieän Hieän, yù oâng theá naøo? Khi haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, Ñaïi Boà-taùt naøy haønh trong Thaéng nghóa ñeá, töø boû töôûng veà töôùng chaêng? Thieän Hieän ñaùp: –Baïch Theá Toân, chaúng boû. Phaät baûo: –Thieän Hieän, khi haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, vì sao Ñaïi Boà-taùt naøy chaúng tröø boû töôùng cuõng chaúng tröø boû töôûng veà töôùng? Thieän Hieän ñaùp: –Khi haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, Ñaïi Boà-taùt naøy chaúng nghó: “Ta seõ tröø boû töôùng vaø tröø boû töôûng veà töôùng.” Cuõng chaúng nghó: “Ta seõ tröø boû voâ töôùng vaø tröø boû töôûng veà voâ töôùng, ñoái vôùi taát caû khoâng coù söï phaân bieät.” –Baïch Theá Toân, khi haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, Ñaïi Boà-taùt naøy tuy coù theå xa lìa caùc söï phaân bieät nhö vaäy nhöng chöa vieân maõn möôøi löïc cuûa Phaät, boán ñieàu khoâng sôï, boán söï hieåu bieát thoâng suoát, ñaïi Töø, ñaïi Bi, ñaïi Hyû, ñaïi Xaû, möôøi taùm phaùp Phaät baát coäng, voâ löôïng, voâ bieân coâng ñöùc thuø thaéng, neân chöa chöùng ñöôïc quaû vò Giaùc ngoä cao toät. –Baïch Theá Toân, Ñaïi Boà-taùt naøy thaønh töïu phöông tieän thieän xaûo nhieäm maàu.

Nhôø phöông tieän thieän xaûo nhieäm maàu naøy neân ñoái vôùi taát caû phaùp chaúng thaønh, chaúng hoaïi, chaúng laáy, chaúng boû. Vì sao? Baïch Theá Toân, vì Ñaïi Boà-taùt naøy ñaõ thoâng ñaït ñöôïc töï töôùng cuûa taát caû phaùp laø khoâng. –Baïch Theá Toân, Ñaïi Boà-taùt naøy truï trong töï töôùng khoâng cuûa taát caû phaùp. Vì cöùu ñoä caùc höõu tình, nhaäp vaøo ba Tam-ma-ñòa. Do nguyeän löïc ñaïi Bi daãn daét, thuùc ñaåy, nöông vaøo ba ñònh naøy ñeå ñem laïi söï thaønh töïu cho höõu tình. Phaät baûo: –Thieän Hieän, ñuùng vaäy, ñuùng vaäy, nhö oâng ñaõ noùi! Cuï thoï Thieän Hieän lieàn baïch Phaät: –Ñaïi Boà-taùt naøy nhaäp vaøo ba Tam-ma-ñòa aáy laøm theá naøo ñeå ñem laïi söï thaønh töïu cho höõu tình? Phaät baûo: –Thieän Hieän, Ñaïi Boà-taùt naøy an truï nôi Tam-ma-ñòa Khoâng, thaáy caùc höõu tình chaáp veà nhieàu ngaõ vaø ngaõ sôû, duøng phöông tieän giaùo hoùa laøm cho hoï an truï nôi Tam-ma- ñòa Khoâng. Roài Ñaïi Boà-taùt naøy an truù nôi Tam-ma-ñòa Voâ töôùng, thaáy caùc höõu tình phaàn nhieàu haønh theo töôùng cuûa caùc phaùp, beøn duøng phöông tieän giaùo hoùa laøm cho hoï an truù nôi Tam-ma-ñòa Voâ töôùng. Ñaïi Boà-taùt naøy an truù nôi Tam-ma-ñòa Voâ nguyeän, thaáy caùc höõu tình coù nhieàu sôû nguyeän vaø ham muoán beøn duøng dieäu löïc cuûa phöông tieän giaùo hoùa, laøm cho hoï an truù nôi Tam-ma-ñòa Voâ nguyeän. Thieän Hieän, khi haønh Baùt-nhaõ ba-la-maät-ña saâu xa, Ñaïi Boà-taùt naøy cöù nhö vaäy maø hoäi nhaäp ba Tam-ma-ñòa naøy, tuøy theo söï thích öùng cuûa phöông tieän maø ñem laïi söï thaønh töïu cho höõu tình.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.